

Womhaj Bóh!

Číslo 9.
26. februara.

Číslo 9.
1899.

Serbske nježdělske kopjenka.

Wudawaju šo kóždy šobotu w Smolerjez knihiczišczerne w Budyschinje a šu tam dostacž sa šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

Njedžela Reminiscere.

Pš. 40, 18.

„Ja šym khudy a hubjene, tón Anjes pak šo stara ja mnje; ty šy mój pomoznik a mój wumóžnik; mój Božo njeomdž šo.“

Stajna stórzba wo khudobu a hubjenoscž cžehnje pšches našche dny. Sawěšcže je wobojje jara wjele w dženšnišchim šwěcže namašacž. A khudoby a hubjenoscže budže tam hišcže pšchezo wjazy, hdžež wot wěry wotpadnjeni sa tym šteja, šo bychu wšchědnje šo derje měli w krašnym wješelu. Šsu hońtwu sa šbožom wotmolowali. Še běžaza kula, na kotrejž pšchibohowka šboža šedži. A tón, kiž sa nej honi na džiwym konju w šlepej horzej žadoscži, njeptynje, šo jeho krobly pucž pšches cženku rjadu wjedže, pod kotrejž šo hlubina wotewrja. Wón tež nima žaneje khwile, hišcže ras sa tym hladacž. Šewal by widžecž dyrbjal, kaš šmjercž jemu na pjatomaž šedži a ruku sa nim wupšchestrje, bjes tym, šo šbože jemu wucžeknje. Pšched nimi šbože, sa nimi šmjercž, pod nimi hlubina. Haj czi, š kotrymž taš šteji, dyrbjja se štyšknuwej wutrobu šdychowacž: Ja šym khudy a hubjeny. Wěcžna hlubina a wěcžna šmjercž je jich džěl, hdžž šo njewobrocža k temu, kiž jim druhe bohastwo pošficža, hacž š próchojteje semje wurnja.

Bohastwo bjes Boha je brěmjo a staroscž a jěd sa dušche. A khudoba a hubjenoscž bjes Boha, haj, kotrehož to potrjehi, teho pucž, wysche kotrehož šchěra kurjawa leži, wjedže pšches nješkóncžne polo polne cžernjow a wóštow,

sa nim šmjercž, na kónzu pucža hlubina. Pobožny Matěj Kladius je ras prajil: Šsu myšle a šacžucža, kotrež na tnežnej roli njerostu. Derje temu, kotrehož khudoba a nusa, hubjenoscž a šchiz cžerja do wobštajneje modlitwy a k šbožnikej, taš šo wón napošledku živeje wěry a krašnu móž a šlódki troscht na samšnej wutrobje šhoni. Šdžž wón móže prajicž: Tón Anjes šo ja mnje stara; ty šy mój pomoznik a mój wumóžnik, potom je jeho hubjenstwo wotšbhjnene; potom je wón šnutskownje bohaty; potom šhoni tež wón pomoz šwojeho Boha.

Jenož tón je khudy, kiž w dolach khodži, hdžež jeho tón njewjedže, kiž je prajil: Ja šym tón pucž a ta wěrnoscž a te žiwjenje: ništo uješchindže k Wótzej, khiba pšches mje. Ach kaš wjele je taškich khudych. A bohaty je jenož tón, kiž móže prajicž: Ty Anježe, našch šbožniko, šy mój pomoznik a wumóžnik š hrěcha a se šmjercže. Ach, kaš malo je taškich bohatyh! Šdžž nekajki cžadž w zyrkwinyh lěcže, dha pohnuje šwjaty poštny cžadž, tón pucž, kiž horje na Golgatha wjedže, tež loštomyšlneho cžłowjeka k temu, šo wón šebi praschenje pšchedpołoža a wotmolwjenje na njo dawa: Ššym ja bohaty abo khudy? Mam ja šbožnika a wumóžnika? Abo šym ja hišcže w šmjercži a w hrěchu žiwy? Šamjen.

Ješusž Šchryštuž pšched šudom.

Do cžerpjenja našcheho šbožnika Ješusa Šchryštuša móžesh šo š dwojeho štejnišcžeža ponuricž: jenemu móžesh narjež štejnišcžežo wěcžnoscže, kaš běšche wot wšcheho špocžatka šem wot Boha Wótza poštajene sa pšchicžinu a šaložt našcheho šboža,

nascheje sbožnosće; druge pak je stejnischezo stawišnow abo czaš-
neho podawka. Pšchi tym masch so prafschec, tak so židža k tu-
temu hidženju sprawného a skónčnje k sažudženju do šmjercze
dóschli. Sa zhytwinske přédowanje ma přenje stejnischezo šwoju
wošebitu wažnosć; sčtož chzemy w pschichodnyh kopjenach nascheho
„Bomhaj Bóh“ podac, pschikhila so druhemu stejnischezu. Šenot-
liwe podawki tuteje wulkowažneje stawišny so naschim cžitarijam
hižo dawno snate. Tola je dwoje, jenotliwe podawki snac a jich
šnutštowny šwiš a šapleczenje pschewidžec.

Hdyž bēšche so židam poradžilo, Šesufa šajec, mějachu jeho
njepšcheczeljo dwoji nadaw. Š přenja dyrbjesche najwyšchšchi šud
w Šraelu šamón, wyšoka rada, jeho sažudženje k šmjerczi wu-
prajic, potom pak mějesche so wot romišeho bohota sažudženje
do šmjercze dozpic. Placžaze bēšche jenož pošlednje wužudženje.

Luby kšchesczijanski bratsje, móžesch so prafschec, cžeho dla
bēšche Šesufowe sažudženje do šmjercze w Šraelskej radže i žyla
trēbne, hdyž bēšche tola jenož bohotoje wužudženje placžaze.
Njebny to najrušchji a teho dla najkrotšchji pucž byl, hdyž bychu
někoti i jeho njepšcheczelow hnydom k bohotej dóschli a bychu
Šesufa tam nēcžeho dla wobštoržili, so móžachu so nadžec, so
so tajkeje šforžby dla sažudženje k šmjerczi wupraji? To njebny
so po mudrosčzi a židowskej lešnosčzi šložowalo. Woni chzychu
čłowjeka do šmjercze podac, wo kotrymž bēchu šta pschewidženi,
so je wón židowski kral, psches profetow hižo psched lētštotetkami
pschijowjedany; kotrehož dla so tyžazy w šwojej wutrobje pra-
schachu, hacž wón njeje tutón kral; džekacž tyžaz pak mějachu
jeho ša šlawneho džiwycžinjerja, ša wulkeho profetu, ša šwjateho
čłowjeka. Dofelž temu takle bēšche, njemóžesche so bohota Pilatuš
psches privatneho čłowjeka pschecžiwio Šesufej naschecžuwacž a so
jemu tak Šesufowe sažudženje do šmjercze wunufowacž, to by
šwēdomje wschitkich pobožnyh w Šraelu rošhorilo, a hordosčž
židowskeho naroda by so pola nich dale a wjazny pschecžiwio temu
špjecžowalo. Šinat pak mějesche so potom, hdyž bēšche so psched
bohotojnym sažudženjom sažudženje psches Šraelsku radu štalo.
W tutym padže móžachu hordosčž Šraelskeho naroda pomajacž
i tym, so prajachu, romški bohota mějesche jenož wufonjec, sčtož
bēšche židowska wyschnosčž ša prawe a šdobne špóšnała, so je
romški móžnac jenož grat w rukach židowskeho knježštwja. Sčto
pak i tymi, kotřiž mějachu Šesufa ša šlubjeného a pschijowjedaneho
krala? Tu móžachu so nadžec, so njesmēja tajkeho čłowjeka
dolho ša Božeho žalbowaneho, kotryž je so psches wužudženje
najwyšchšcheho knježštwja mješ Božim ludom ša šmjercze hódny
špóšnał a kotryž je so pošdžičho tež wotprawil. Nunje tehole
podešdženja dla mějesche wyšoka rada ša to, so dyrbi ~~wěra~~ do
njeho, jako do Božeho žalbowaneho, wotmjelšnyč, a to čžim bóle,
čžim bóle so wyšoka rada próžowasche, so so po wschēm šhróble
šložowasche, sčtož bēšche po šakonju postajene.

1. Wužudženje psched Šraelskej wyschnosčž džel so do tji
džele. Najprjedy domjedžichu Šesufa k wyschšchemu měšchikej
Šanašej. (Čžitaj ščzenje šwj. Šana 18, 12—25.) Tutón bēšche
so hižo psched něhdže šchēšnacze lētami psches Šilatušoweho
prjedownika wot wyschšcheho měšchistwa wotšadžil, ale tola bēšche
wón ša Šesufowy cžaš hišchže nahladny a cžecženy čłowjek,
póšla teho Šaiphawony pschichodny nan, kotryž bēšche hižo něhdže
ščinacze lēt i wyschšchim měšchnikom. Bēšche to trasch wopolaš
pschistojnosčže se štrony Šanašoweho pschichodneho šyna, so Šesufa
najprjedy k Šanašej domjedžechu. Móžno tež, so so Šaiphaw
i dobom nadžesche, so budže pschichodny nan mudry a pscheklepany
došcž, so Šesuf k nēcžemu šteji, a so mohł jeho Šaiphaw pošdžičho
teho dla wobštoržicž a sažudžicž. A šawēšče, Šanaš wuwoprašcho-
wasche so jeho wo jeho wučžomnikach a wo jeho wučžbje. Tola
dozpil njeje i tym ničžo. Wo šwojich wučžomnikach Šesuf ani
njewotmoliwi, wo šwojej wučžbje pak, so je štajnje šjawnje wučžil.
Tak domjedu Šesufa wot Šanaša k Šaiphawej. W Šaiphawowym
domje podawa so drugi džel. (Čženi šwj. Šana 18, 24 a Mat.
26, 27 a šlédowaze.) (Šofracžowanje.)

Šajeczi.

Wobraški po štaryh Šóšnaškich šapistach.

(Šofracžowanje.)

3.

Šwjatocžnje a měrnje šhladowasche njedželške ranje šararjež
knjesej do šštwy. Šelene šipy ščželechu šwój ščžin na domjazny

próh, i pšštom pošnypany, a psches wotewrijene wofna na šryte-
blido. Še šahrody pschindžechu lubošne nalētne wonjenja do šštwy.

W šararjež domje bēšche dženkja wschēm derje. Šararjež knjes
njemējesche přédowacž, a i wēštej njescžerpliwosčžu woczafowachu
runje dženkšnišchu njedželu.

„Sčto je tola tebi?“ woprašcha so šararjež nan šwoju
džowcžicžku. „Šdasch so mi nēšajka džiwna.“

„Niz wērno“, šawola šolcžka, psches nanowe prašchenje wjcha
rošpjeršchena, „niz wērno, jeli tež mór pschindže, my wostanjemy
tu?“ To prajiwšchi, wobjimāsche wona šwojeho nana.

„Alle džowcžicžka, sčto to tola praji, so mór pschindže?
Daloko wot naš wón hišchže je, daloko wot Šóšnašja. Bóh
móže jemu dalšchi pucž šafasacž, Bóh móže jemu tež pucž nimo
naš pošasacž.“

„Wš paž je so dženkja w nožy džalo, so wot ranja i brēšo-
weho haja hušty popjel na nasche město pschilētuje, a hdyž je
wón nalētał, tam je wjcho šahnylo.“

„Ró, njewēšch, so so w brēšowym haju wotprawjenja wufo-
njeja a so so tam kufšaricžje pala, dha drje móžesch šebi šwój
šón tež hišchže hinał wuložicž.“

„Šižo je na pucžu! na pucžu hižo je!“ šawola nahle dybarwy
hłóš do durjow. Na dobo pak šhubi so šašo hrosne mješwoczžo
Šilžine je šchitala, jako by so šjebala po tym, so bēšche so
pytajo rošhladała.

Wobaj bēšchtaj so naštróžiloj.

„Ach, nana, wona měni mór a je chžyla něšoho warnowacž.“

„Nē, džowcžicžka, wona je chžyla šwoju šmjercž jako kufšar-
nicža do cžaša wosšewicž. Alle šēpje by bylo, nasche huadne
knježštwio njebny tutu žónšku sažudžilo. Tajke měnjenja do cžaša
wostanu štajnje njewēšta wēž, a šudnik ma šwoje wužudženje na
njepowalomne podložki šložicž!“

„Lubšchi nanko, tež paštyč ma štacž na njepowalomnym ša-
ložku a podložku! Šroschu, šlub mi, so my wostanjemy, hdyž
hrosna šhorosčž pschindže, a so město njewopuschčžimny jako twoji
šastojšny prjedownizny psched džekacž lētami, kaž nam štare šapšny
wo nimi powjedaja. Sčtož je na njepowalomnu wēru šaloženy,
tón njecžēka!“

„Ša so po tym šložuju, sčtož mi moja wyschnosčž, moje
huadne knježštwio, postaji, kotraž je mje na tele měštno powolała
a i dobom ša šrodowskeho šaplana postajila. A i tym njech
ma tuta wēž šwojeho šónza! Šižo šwonja. My dyrbimny še
mšchi.“ —

Šyrkej, po šnamju šchizja natwarjena, bēšche šhopata hacž na
pošlednje měštacžko. Njemēššnižny bēchu so na hornich šubjach
ššhdali. Tam bēchu jich měštna, i wobrašami je štareho šakonja
wupšchene. Woni njemēšchachu prawo, šobu wolicž, tola móžachu
patronej šwoje měnjenja wuprajicž, wošebje hacž je hłóš po-
wolajomneho došahazy. Tak dolho hacž so špēwasche, hladachu
pak pschitomni mjenje do šwojich špēwarškich, ale bóle do šejmjan-
škeje šubje. Tam šedžesche huadny knjes i šranzowski wložowžom
nad dobrocžiwym, napadnje cžerwjennym mješwoczžu. Psched
woltarjom šedžachu duchowni.

Přédowanje so šapoczja. Bēšche to ščzenje wo dobrym
paštyrju. Šdasche so, so so wschitžny špokojeni. Tola nutnosčž
pschemēni so do šryteje šedžbliwosčže a do rošhoritosčže, jako na
dobo pschi šłowach: „Najaty pak, a kiž paštyč njeje, a tež wowzy
jeho nješbu, hdyž widži, so wjell dže, dha wopuschčži wón wowzy
a cžeknje: a wjell špopada a rošpšochi wowzy. Najaty pak
cžeknje: pschetož wón je najaty a njerodži wo wowzy.“ (Čžzenje
šwj. Šana 10, 12, 13.) Włodny šektor něhdže takle přédowasche:

„A ja bych pscheproschene na tutu šlētku šchpatnje šarunał, je
šštkom najateho bych ja šwoje paštyške šastojšštwio nastupil,
bych-li ja šamjelcžal, tak je mje šrudžilo, šhoniwšchi, so maja so
štare žony, pschiwēřkow dla wobštoržene, hrosneho šryudowanja,
haj, šamón šwojeho žiwjenja hladacž, dofelž maja pola waš
šóždu, kotraž kufšlowanje přēje, ša šašaklu šelšaricžju, a duž ju
šryuduja; ale tež tajku, kotraž i bojosčžu psched šryudowanjom
njewērnosčže wupraja, njepšchepuschčža psched šmjercžu na šchčžē-
powžu, šhiba so jeje pošutu a facže šjawnje do palenja wu-
šhwaluja. Njewucži pak naš šwjate pišmo, so jenož wēra nje-
čžistych duchow wuhonja a niz wótry mjecž? A tež wucži naš
nasche ščzenje šajnje, so je paštyška pschijššlischnosčž, so mamy ša
druhich šwoje žiwjenje woprowacž, a so nimamy prawo, druhim
jich žiwjenje rubicž.“

Franzowski wlochowz njebešche dale wjazy w knježskej łubi widžecz. Kapłanez knjes pohlada ponižnje horje na knježsku łubju, jako by najpofornišcho chyzł wo wodacze prošnyč, so je pschitomny pschi tutym nadběhu na najhnadnišche knježstwo a jeho prawa, a wošjewi swoje mēnjenje wo tutych słowach předomanja wschēm i tym, so trōžy jašnje i hłowu wiješche. Wōn ſo njechašche womašacz i Thomafijom, i Franku a tež niz i tutym nowotnikom.

Rōnz Božeje služby pschiūdze hnadny knjes do komory. Po starym wašchnju chyzšche tu mēnjenje wobegu knjesow duchowneju šhonicz a šlyšhecž, jchto ſo trašch zyrkwinskim pschedštejiczerjam a rjemješnikam ſda wobmyšlenja hōdne byčž. Doniž pak mōžachu rjemješniky rjany hlōž wuškwalicz, wošjewi rošhorženy patron, so wōn tehole muža, kotryž je dženska i džela jara nutrnje a natwarjazy, i džela pak šbēžt a njemēr ſałožiwšchi, předomal, nihdy na nihdy njemōže na rektoratstwo powołačž, so mōže jemu pučžowanje ſarunawšchi jenož radžicz, so by bōrny ſo i tuteho pēkneho a mērneho mēsta mēl. Šišečze dženska wječor ma ſo psched-pschešlyšchowanje ſtačž, jutje rano ſahe ſkōncžne pschešlyšchowanje a krjudowanje a na popōdnje bješe wscheho dwēla šmjercž psches wohen, so by ſo ja druhich pschiklad postajil.

Nunje chyzšche zyrkwinski pschedštejiczer, podarmo psches kapłana napominany, so by mudrišchi byl, jeli by mjelčal, swoje mēnjenje wyškorōdženemu, wyškorōsejnjanskemu patronej wuprajicz, jako do šhromadženych klazajo njeſajana a njewitana wošboda ſastupi, hnadneho knjesa a jeho šužboda je słowami wot ſo dželo: „Se hižo na pučžu, na pučžu hižo je!“ — „Šchto dha?“ ſawołaču wschitzy, naštrōženi, so bēšche Šilža je šchpitala šem pschischla. „Nō, šchto hewal, šhiba mōr!“ wotmolwiošchi, wotžali ſo wošboda ſašo štradžu.

Polat bēšche wežipny, kał wōlba wuūdze. Duž bēšche tež šem pschischol. Wonta rošrēcžowawšche ſo nētko i knjesom fandi-datom. Šilža pschetlōčži ſo mješ wobemaj, prajiwšchi: „Měj džal! Mje šy chyzł wumōž! Wumōž ſo šam i tuteho mēsta! Wōr je duzy po pučžu k nam!“

W hrodze wuradžowachu wječor šudnišy knježa. Psched nimi šedžachu pōdla Šilže je šchpitala hišečze tji druge bēdne žōniše, kotrež bēchu tak stare a šprōzne, so wošpjet njerosumjo lačžanskju rēcž knjesa pschedšydy šuda wušknychu, hacž bēšche wobštorženje žalōšne doščž. Šsudnišy knježa ſo ſkōncžnje rošēndžechu, dofelž mējachu pschicžiny ja škōržbu pschešlabe. Zola wobhladniwy knjes bēšche do pōdlašteje stwy hižo mēšczanski šudny wubjert šfasał. Čzile knježa pschihlošowachu bōrny jašnemu pschešwēdčeznyju hnadneho knjesa. Wošebje wobštoržaze mējachu ja Šilžu je šchpitala, so bēšche wona mōr do čzaša wēšchczika, jeli jōn njebē šnani i kušlārštimi mozami šem šwjedla. Šchto tutej starej žōnišy pomhawašche, so na to špominawšche, so je rano widžala, kał je žuly rjemješnikski pōdla plota ſo na šemju šwješl a so je wōn wschē šnamjenja mōra na šebi mēl, a so je šebi teho dla trašch Bože dla džal šašlužila, so je wschitkim i prawym čzašom prajila, so maja ſo tajšeje rošneje šhorōšče hladacž; a jeli so je hwēžka i prutom nade wschēm wina, je dha to potom rošum, so chzedža ju, štari, bēdnu žōnišku pōdla hwēžki i prutom hišečze winowacž a ju ja runjecžo Božich hwēžkow na njeju mēčž. Wschako je tež wona stara doščž a tež šwōlniwa, i druhimi wobštorženymi do přēdka, bješe wscheho krjudowanja k wschemu štačž, čžehož mōža tucži hnadni knježa po jich mudrošči a lubošči wōškomdžekatlētne žony winowacž. A tajlich wōtrnych rēcžow mēšesche tale nje-pschepōšnajomna kušlārčža hišečze wjazy. — — —

Na drugi džēn mēšesche ſo žalōšny šhōd štačž: najprijedy šchulšy hōlzy i powrōčženym šchizom, potom šapaler je šwojimi pomoznikami, potom čzerwjena faricžka je šchtyrimi žonami. Šōžda bēšche tak pschiwjajana, so mēšesche do drugeho kōnza šwēta hladacž hacž jeje šužbōžinka. Wone wošpjetowachu modlitwy, kotrež jim duchowni, pēšchi tute žōniše pschemōdžejo, prajachu. Šenož Šilža bēšche wježola po wuraju jeje mješwocža. Tamne tji pak hladachu prošto na lud, kotryž i woknow a na hašach štejo na nje hladawšche. Bjes maleho pak bēšche ſo wukonjenje krawneho škutka šadžewalo: probst bēšche šebi šjēšd kezarškich kušlārčžow nimo katholickeje zyrkwje šafasał. Zola hnadny knjes da jemu šjewicž, so budže na wschōn pad i možu prawo tuteho pučža tež ja lutherškich nje-štrašnikow a škōstnikow wunuwowacž, a k temu ma tež ja kušlārčze katholickeho wērnuwšnacža kōždy lutherški šudny pučž psches mēsto wotewrjenny byčž, jchtož ſo i tutym šwjatocžnje pschilubi. Tak ſo probst šwojeho šnapšhecžiwjenja wsda.

Škōncžnje powjedaju našche šapiky hišečze wo Šilžinym šnapšhecžiwjenju. Duchowni bēchu ja šhērlušč, kiž mēšesche ſo špewacž, postajili: „Božo, Wōtče, budž pola naš.“

Šilža pak žadawšche šebi šhērlušč: „Wschitzy ludžo wotžal čzahnu.“ — „To ſo wona na nēfoho mēri“, mēšesche kapłanez knjes, „a šažalka nještrašnicža chze ſo i tym šhōrlošči šmjercže šminyčž!“ Šararjez knjes bēšche ſo žyle šmjehczil, a to ſo hnadnemu knješej malo špodobawšche. Bjes maleho, a šararjez knjes by do Šilžineho pschecža šwolil. —

Brešy bēchu ſo šwoju naletnu pychu woblekke. Młode liče bēšche kaž jašne šloto, kotrež jenož brešy w meji debi. Liče nje-šnajesche, k čjemu je šucha brešowa waležina wotolo čzorneho šolika našladžena; wone šhilešche ſo k womłōdženej šemji a po-šbēhowawšche ſo k mōdreemu njeju. Psched pschithadžazym ludom a psched čzłowškim špewanjom wotlecžichu naštrōžane ptacžki.

Šsmjertny šhērlušč bēšche wotmjelknył. Lud poškuchawšche nēmy. Wuškudženje ſo čžitawšche.

Šmišny ſo žalōšnemu wobrašej!

Dolho nještrašesche — wēšik šaduwasche wot ranja a nješesche ja ludom popjel i brešoweho haja do mēsta.

(Šotracžowanje.)

Wschelate i bliska a i daloka.

— W Budyšchinje wotdžerža ſo šandženu pōndželu w hošczenzu k bētemu konjej hłowna šhromadžina provinzialneho towarštwja ja šnutškwone mišionstwo. Š bliska a i daloka bēšche wjele hošči, tež wjele wyšokich hošči ſo šeschlo. Tež wjele šerbskich duchow-nych a wučerjow bēšche pschitomnych. Knjes šarar Šakub i Nješwacžidla na jara šajimawe wašchnje wo škutkowanju towarštwja w šandženym lēčze rošprawjesche. Mimo drugeho wošebje na Bethlehemiški wustaw we Wjašōnzy ja šlabuščke džēczi špominawšche a na Marcziny wustaw w Budyšchinje — našchu Bethaniju — w kotrymž šu hižo nēkotre šta młodnych holzow špewacž a dželacž nawukle. Š wulkim šajimanjom wschitzy pschitomni na rošprawu poškuchachu tež na pschednošch, kotryž nētk ščžchowanšche. Přašident ewangeliško-lutherškeho krajneho konsistorštwja, knjes i Zahn i Draždžan, psched-nošchowanšche wo šwojim pučžowanju do raššcheho kraja, kotrež bēšche w towarštwje wjele knjesow a knjenjow, wošebje šastupjerjow ewangeliškich krajnych zyrkwjow, pschi škladnošči šhēžoroweho pučžowanja do raššchaho kraja čžinił. Raška radoščž to je, pučžowarja wo tamnych krajnach powjedacž šlyšhecž, kiž je kōždy ewangeliški šchecžijian wot młodošče šejnal. Wyškorōdošojny powjedacž po-škucharjow w duchu do Čgyptowškeje je šwojim Mīlom a je šwojim ja lēttyšazy hišečze nješchemēnjennym wobydleštwom wjedžesche, dale do šlubjeneho kraja je šwojimi nam šwjecženymi mēštnami. Tež to w pōštnym čzašu nam šašo psched wocži štajeny Šerusalem i wolijowej horu, Gethšemane, Golgata, templowej horu atd. bu nam jašnje wopišane. Živy wobraš pučžowanja w tamnych štronach ſo nam poškicži, tež wobraš njedošpolnošczow, kotrež šu wošebje: Šorzota, prošchēški harowaty lud, mašanoščž we wschēch futach. Šrašny, živy pschednošch šwoju wyškorōščž dozpi we wo-pišanju poškwczenja šbōžnikoweje zyrkwje w Šerusalemje. Šōždy pschitomny bēšche šhuboko hnuty, jako powjedacž šlyšchewšche wo tamnej šwjecženej hodžinje, jako žyla wošbada tam špewawšche: „Šed'n twjerdy hrod je našy Bōh šam“, a našy lubowany nēmiški šhēžor i woltarja krašne ewangeliške šwēdčzenje wotpožōži.

Bōh tōn knjes wulwaj je šwojeho hornjeho Šerusalemja bohacže luboščž ja škut šnutškwoneho mišionštwja do našchich wutrobow.

— Redaktor našcheho šopjena je psched krotkim šašo powjesčž wo armeniškich šyrotach doštal, kotrež ſo psches dobrowōlne dary našchich Šserbow w šyrotownjach wotčzahnu. „Wo hōlžach,“ — ſo nam pišche, — „njedoštachmy Bohu žel hišečze žanych po-wjesčžow. Wjele džaka prajimy ja wschitku pschecželnu pomoz.“ Wo hōlčžkomaj doštanjemy nadrobnu powjesčž. Šōžda šyrotka pišche wošebity ličžil. Přēni ma ſo tak: „Drošy dobročželjo! Najprijedy prašcham ſo Waš, kał ſo Wam wjedže, a hdyž ſo Wy mje prašchecže, šym ja Bohu džakowna, so mōžu prajicz, so je moja šhorōščž nētko nimo. Ša ſo Wam džakuju, so Wy ja mnje placzicže a so mōžu w šyrotowni byčž a so šče mje wuškwbōdžili wot wjele štarōšczow. Boža hnada a luboščž budžtaj pschecžo i Wami a ja chzu pschecžo ja Waš prošnyčž, prošchecže Wy tež ja mnje, to prošchu. Ša šym džakowna ja wschitko, jchtož wschitzy jow ja mnje čžinja a ja to, jchtož mje wucža. Wašcha džowka.“ A temu lištej

dostachmy tónle dopiš: „Džanna je pošlušna, pomha rad w domje, lubuje i žyla jara dželo, móže něšto sčič. Wona w domje wučbu dostawa, dofelž na srudnu khorosč čerpi. Wona je nětko strowa, njemóže pak šo hiščeje do schule płacž, dofelž dyrbi šo wobkledžbowacž, hačž šo khorosč bórsy njewróči. Wona čita rad nowy testament, 2. turkowsku čitanu a móže tež pišacž. Wona rad w bibliji čita a i biblije wufnje.“ Druhi list ma šo tak: „Moji drohy dobročeljo! Ša Šam list seželu. Ša bych Waš rad wohladacž chžyla a prošcu Waš, mi wobras pošlacž. Ša chzu pošlušna bych, šo Wašche pjenjesh na mni šhubjene njebyle. Ša špytam moje schulste džela derje dofonječ, mojich pschedstajenych pošlušacž a w lubosčzi i mojimi bratrami a šotrami wobkhabžecž. Ša bych rad list a wobras wot Waš mēla. Wašcha džowta.“ K temu sežehowazy dopiš: „Šarwot je šwolniwa w domje pomhacž, ale čezžo wufnje. Wona šlubi se šylsami, šo polěpschowacž a šo prózowacž. Wona je pošlušna, čita rad w bibliji. 5. rjadownja, 3. wotryad.“ Našchi Šserbja, kotšiz šu dobrowólne dary woprowali, šo wěšče šwješela, hdyž tutej listaj woheje šyrotkow čitaja.

— W bližšim čašu šo wobhladowanje wscheho šaršaneho štotu šawjedže, hačž je šaršane škocžo na žanu čłowškej strowosčzi šchódnju khorosč čerpi. Duž maja šo čzi, kotšiz šu hačž dotal šwinje na trichiny wobhladowali, i nowa tež na wobhladowanje wscheho řsneho štotu rowučicž dacž. Wěšo wschaf šu i tym šatonjom nowe wudawki ša našchich ratarjow šwjasane, ale wěšče ma šaton i džiwaniom na strowosčž šwoju wufku dobrotu. Šsche-tož to šo tola přecž njeda, šo šo wošebje i wufkaja wjele šhoreho štotu pschijese. A našchi ratarjo džē maja nětko hižo dobru škladnosčž, šwój škót pschecziwo šchodže šawěšicž dacž a najšterje šo tež tole šawěščenje psches šaton kruzje šawjedže. Šdyž wschaf je to wobčezjenje maleho ratarja, kotryž ma porēdko šhore škocžo, dyrbi šo tola tajkemu šawěščenju powšchitkowneje dobroty dla pschihłowowacž.

— Ššchi hošezinje Braniborskeho provinzialneho šejma na šlawu wot wyschšeho přesidenta Dr. Šschenbacha jemu wunješenu, je šhēžor jara šhutnu řecž džeržal a mjes druhim sežehowaze prajil: „To džē je krašne špocžinanje ša wschitke ludy mēr šawješč chžycž, ale šmyška šo pschi wschitkich wobliczenjach čini. Šaž dolho w čłowjeku njewumoženy hřech knježi, tak dolho budže wójna a hidženje, šawišč a rostora a tak dolho budže čłowjek špytačž psches drugeho bych. Šchtož pak mjes čłowjekami, to je tež mjes ludami šaton. Duž chžemy ša tym štacž, šo my twjerdže hromadže džeržimy.“ To šu wěšče řjane wopomnjecža hódne šlowa našcheho lubowaneho šhēžora.

— Šandženy tydžeň je franzowski přesidenta Felix Faure nahle wumrjel. Boža rucžka je jeho šajala. Najprijedy nowiny na tym dwēlowachu, hačž je to wērno, a tu myšl wuprajachu, šo šu jeho njepschecželjo jeho wotštronili. A tajke něšto je w Fran-zowskej lóhko wēricž; pschetož podobne wēzy šu šo tam hižo hušezišcho mēle, šo šu šlawni mužojo psches mordarštwu nahle wumrjeli. Tola pak šo šda, šo to wo šemrjetym přesidentu njeplacž, dofelž je wón hižo pošlednje dny kusť šhorowaty byl. Ša tši dny, kaž je to po šatonju žadane, mēšesche šo nowy přesidenta wufwolicž. Wufwolil je šo Loubet, kotryž republikanskej štronje pschimišuje. Najprijedy šo bojachu, šo budža šo monarchištojo hibacž a špytačž šašo franzowske šhēžorštwu postajicž. Male hibanja pak šu šo bórsy poduškyle a po šdacžu w Franzowskej šašo mēr knježi, hdyž wothladamy wo Dreyfusowej hary, kotraž tónza nje-namata.

Šaš korežmar nawufny paczerje špěwacž.

Šlawny předač Špurgern pomjeda, šo Rowland Hill jedyn džēň na pučžowanju do wšy pschindže, hdyž druhdže wostacž njemóšesche hačž w čzišče wschēdnej korežmje. Korežmar wufzy šwješeleny nad pschindženjom šlawneho muža, jemu wješely napšchecziwo džēšche. „Budžecže Wy dowolicž, tón wjeczor domjazu nutrnosčž džeržecž?“ šo Rowland Hill woprašča, na čžož tamny šo džiwajo a šo šmējo džēšche: „Nē, tajke něšto jow waschne njeje!“ Rowland Hill korežmarjej šmērom do woczow hladasche, potom i wēštym šynkom praji: „Duž poščelcže hnydom po mojej šoni do šonjemza, pschetož ja njemóžu w domje wostacž, w kotrymž paczerje špěwacž njechadža! Šoshmicže mi? Ša prošcu, šo mi hnydom mojej šoni pschijedžecže.“ Dofelž korežmar šastróženy

widžesche, šo tón hóšč tu wēž na šhóble hjerje, wón po krotkim najprijedy šapowjedžemu dowolnosčž da. „Derje“, praji Hill, „ale ja nješym šwucženy w domje druhich ludži nutrnosčž wotdžeržecž. Wy dyrbicže to šam čzinicž!“ „Šaš dyrbju ja to čzinicž“, woprašča šo tamny, „ja to njemóžu.“ „Wy pak to dyrbicže!“ šnapschecziwi Hill. „Ša to hiščeje ženje čziniť nješym!“ wotmolwi korežmar, na čžož tón drugi wobkruzšesche: „Derje, potom Wy to džēšča přēni krotčž čzinicže!“ Šodžina pschindže, w kotrejž mēšesche šo nutrnosčž wotdžeržecž. Šschitzy domjazy bēchu ša šlidom šhromadženi a biblija woczinijena na šlidže ležesche. „Nēť špěwacže paczerje!“ škincšesche pschifajajo hłow džiwneho muža. Ale korežmar pschezo šašo wobkruzšesche: „Ša njemóžu, ja njemóžu.“ „Čłowjecže,“ šawola Hill, „šchto wy prajicže! Wy seže telko nješapšuzenych hnadnych darow ša tón džēň dostal a seže nětko tak njedžakowny, šo šo ani ša to džakowacž njemóžecže? — a pschitym seže tajki hješbóžny, šo ani wo wodacže hřechow prošycž njemóžecže?“ Mužej šylšy do woczow šupidchu: „Ša njemóžu paczerje špěwacž, knježe, ja njemóžu, šawěšče niz.“ „Mužo,“ šawola Hill, „duž prajcže šnajmješča temu šnješej, šo Wy njemóžecže. Wbohi korežmar na kolena padny a i jeho šyššniweje wutroby wudobychu šo te šlowa: „Ach, šnježe, ja njemóžu šo modlicž! Ach ja bych chžyl, šo bych jo móhl!“ Na to Hill nutnu modlitwu wušpěwa ša šebje a ša šwojich, ša šwoju hošpodu a wschitkich domjazych, a wošebje ša korežmarja, kiž paczerje špěwacž njemóšesche. A hlaj, bórsy ta hodžina pschindže, hdyž Šoh jemu hnadu i wobroczenju wobradži. A wěšče je modlitwa pruha ša wobroczenje, kaž tež wo Šaulušu po jeho wobroczenju řeka: „Šlaj, wón šo modli!“

Ššy ty wobrocženy, t. r. modlišč šo ty, džeržišč ty domjazu nutrnosčž w twojim domje? Šdyž ja w našchej šchescžijanškej wošadže ša žiwymi, wobrocženymi šchescžijanami pytam, potom trjebam šo jenož ša modleškim žiwjenjom, ša šlidownymi paczerjemi, ša ranšchej a wjecžornej modlitwn praschecž. Šelko towaršchow po myšli korežmarja to nadeňžemy! Šo mi šchecžiške wopišmo pošafasch, to njewucžini — „šlaj, wón šo modli“ — w tym leži wutroba šchescžijanštwu. Derje temu mužej, kotremuž tón šnješ tajkeho Rowlanda Hilla do domu poščelc! Dženšča wón i tebi pschindže w drascže našcheho „Šomhaj Šoh“. Budžesč na jeho radu pošlušacž? Šačž dotal šebi šnano tež myšlesche, šo šo wjazy modlicž njemóšesč. Dofelž pak „Šomhaj Šoh“ to šwoje njepyta, ale twoje a twojeho doma šbože a mēr, duž daj šo powučicž. „Šchtož móže paczerje špěwacž, temu šo derje džē.“

Šchescžijanški škutk.

Šruški kral Šjedrich II. šebi ras žyle njenadžuzny šwojeho pohončža Šfunda šlaja.

„Šapschēncže, Šfundo, ja na tydžeň šapucžuju.“

„Ach šmilny Božo!“, Šfund šawola, „ša poš hodžiny mam šchescžijanški škutk dofonječ a pschi małym hóščku šmótr bych.“

„Nó, twojeho šchescžijanškeho škutka dla“, kral wotmolwi, „drije dyrbju šwoje wotjēdženje wo hodžinu wotštorcžicž; čzinicže pak, šo je šchescžijanški škutk bórsy dofonjany.“

Šdyž bē Šfund hižo přecž woteshol, jeho kral šašo i šebi šawolacž da.

„Na ta macž šchto i šewjenju?“ šo kral woprašča. „Šara malo, Wašcha majestosčž!“ „Tu wšmi jej 20 Šriedrichowych šlotych šobu a jej praj, šo dyrbi šwojeho hólza prawje derje wotčahncž.“

H.

Něšto i rowšpominanju.

Našch čaš.

W Štrašburgu bē jedyn mēšchczanski čašnik i podpíšmom: Nescitis, qua hora veniet herus, to je: Wy njewěšče, hdy tón šnješ pschindže! — Šehorunja jedyn čašnik w Šürnbergu, i pišmom wokolo hodžinskih žyferow: Una horarum ultima, to je: Šena i hodžinow je pošlednja. — Tak tež jedyn čašnik na radnej šhēži w Šwindenje, i wopišmom mjes žyferami: Omnes vulnerant ultima credit. To je: wschitke trjechja, ta pošlednja mori.

Čaš je drohotny, wón šhwata špěšchne přecž, jón derje naščecž, je našcha šwjata pschihłowosčž.